

Zimní školy pěstování cukrovky 2015

WINTER SCHOOL OF SUGAR BEET GROWING 2015

Stejně jako v minulých letech měli pěstitelé možnost získat množství informací z oblasti produkce cukrové řepy na seminářích v rámci zimních škol společnosti Tereos TTD, a. s.

Cukrové řepě se na našich polích v minulém roce dařilo. V Čechách dosáhl průměrný výnos v přepočtu na 16% cukernatost 82 t.ha⁻¹. Cukrovku zde pěstovalo 477 řepářů na 37 624 ha. Na Moravě se výnosy při 16% cukernatosti v porovnání jednotlivých cukrovarů pohybovaly mezi 70–80 t.ha⁻¹.

Do pěstitelského roku 2015

Pěstitelé Tereos TTD uzavírali v letošním roce s cukrovarem nové smlouvy, pokles ceny cukru ovlivnil i výkupní ceny cukrovky. Tereos TTD pěstitelům pro letošní rok zaručuje cenu 750 Kč.t⁻¹ u cukrovky na výrobu cukru a 700 Kč.t⁻¹ na výrobu lihu. Budoucnost pro řepáře přináší změnu i v ukončení podpory v rámci oddělené platby za cukr a zahájení podpory řepy v platbách na citlivé komodity. Podle Ing. Karla Chalupného, agronomického ředitele Tereos TTD, vychází tato podpora po přepočtu na 7 200 Kč.ha⁻¹ řepy, při očekávané výměře řepy v Čechách 34 tis. ha v roce 2015 pak 8 000 Kč.ha⁻¹ (pevně daná částka na plodinu je rozpočítána na plochu).

Obr. 1. Ze semináře zimní školy v sále Dobrovických muzeí

Při produkci cukrovky je třeba se zaměřit na to, kde jsou ještě rezervy. Záleží na správném výběru odrůdy, v oblastech zamořených háďátky se vyplatí vysévat odrůdy antinematodní. I když je toto osivo dražší, odvděčí se vyšším výnosem.

Do budoucna je nutné počítat s prodlužováním kampaní, osvědčuje se zakrývání řepných ukládek, cukrovka byla v uplynulé kampani kvalitní až do konce zpracování. Dlouhodobě klesají srážky na obsah příměsí. Agronomická služba Tereos TTD zvažuje možnosti, jak zlepšovat objektivitu a transparentnost výkupu řepy ve svých cukrovarech.

Ing. Oldřich Reinbergr, generální ředitel Tereos TTD, pěstitelům pogrataloval k vynikajícímu výsledku dosaženému v minulém roce. Také připomněl některé úspěchy společnosti. Koncem ledna bylo v Českém Meziříčí otevřeno největší silo na cukr u nás s kapacitou 50 tis. t.

Cukrová řepa má u nás budoucnost

Český a evropský pohled na cukrovou řepu nazval své vystoupení v první části seminářů zimní školy Ing. Jaromír Chochola, CSC., z Řepářského institutu, spol. s r. o. Spolu s posluchači si položil otázku, má-li v současné době poklesu cen (cukru i řepy), a tedy i ekonomiky produkce, smysl cukrovku dál pěstovat. Ing. Chochola konstatoval, že ukončení kvótového režimu i pokles cen vyvolá tlak, který vydrží jen ti nejlepší. Lze očekávat konec produkce v těch zemích EU, ve kterých nejsou podmínky pro cukrovou řepu příznivé a komodita zde byla udržována jen díky kvótám. Na evropském trhu tak budou uvolněny ca 3 mil. t cukru, o které se podělí ti producenti, kteří v konkurenci obstojí. Pěstitelé ve Francii a Německu v tom vidí šanci na zvýšení své produkce, sníží-li náklady. Šanci mají i producenti cukrovky v ČR s velkými podniky a možnostmi nižších jednotkových nákladů, větší produktivitou díky větším strojům a vzdělanějším manažerům. Česká republika patří mezi státy, ve kterých dává cukrová řepa nejlepší výsledky.

Spotřeba cukru na světě převyšuje výrobu, zhruba za dva roky se předpokládá pokles světových zásob. Pak by se mohla cena cukru (i cukrovky) zase zvýšit. Řepný cukr také stále lépe konkuruje třtinovému, náklady byly u řepy v porovnání s cukrovou třtinou před lety o 125 % vyšší, nyní je to pouze 15 %.

Cukrovka má velký výnosový potenciál, šlechtěním nových odrůd každoročně roste o 1–2 %. Výnosy se zvyšují s prodloužením vegetační doby. Při časném setí každý den znamená přírůstek výnosu ca o 1 t.ha⁻¹. Výnosy stoupají i při pozdní sklizni, ale už ne tak výrazně.

Výsledky pokusů zhodnotil Ing. Chochola v druhé části seminářů zimní školy.

Loni byly pokusy založeny na šesti lokalitách. Výnosy v přepočtu na 16% cukernatost se pohybovaly od 91,6 do 123 t.ha⁻¹. Při vyhodnocení pěti nejlepších odrůd na každé lokalitě bylo dosaženo 104–133 t.ha⁻¹. Výnosový potenciál cukrovky v roce 2014 v průměru pokusů dosáhl 119 t.ha⁻¹. Pěstitelé Tereos TTD při průměrném výnosu 82 t.ha⁻¹ využili výnosový potenciál z 69 %, a to je velmi dobrý výsledek.

Hnojit podle rozborů půdy

Ing. Chochola také vyhodnotil loňské pokusy s hnojením dusíkem. Na každé lokalitě bylo dosaženo jiných výsledků v důsledku odlišné zásoby dusíku v půdě. Zatímco ve Vřesta-rech poskytla nejvyšší výnos varianta hnojená 40 kg.ha⁻¹ N, ve Vyšehořovicích byla nejuspěšnější nehnojená varianta, v Bezně

nejlépe uspěly varianty 80 a 120 kg.ha⁻¹ N a ve Slovči poskytla nejvyšší výnos varianta hnojená 120 kg.ha⁻¹ N. Pěstitelé by si vždy před začátkem vegetace měli nechat udělat rozborů půdy a podle nich hnojit dusíkem.

Listová hnojiva (Bortrac, Magrtac, Mantrac, Betatrel, Powerphos, Sulfomax) v průměru lokalit mírně navyšovala výnosy cukrovky. Nejvyšší navýšení výnosu (o 3,6 %) bylo zjištěno při třech aplikacích listového hnojiva Mantrac v dávce 1 l.ha⁻¹.

Delší vegetace – vyšší výnosy

Vliv vegetační doby na výnosy cukrovky zhodnotila Ing. Klára Pavlů z Řepařského institutu. Prodloužení vegetace na jaře o 14 dní znamenalo nárůst výnosu o 10,4 t.ha⁻¹. V případě prodloužení sklizně o 35 dní se výnos zvýšil o 16,9 t.ha⁻¹ v přepočtu na 16% cukernatost.

V pokusech založených v letech 2012 až 2014 bylo v průměru v neinfekčním prostředí dosaženo u normálních odrůd o 4,5 t.ha⁻¹ vyššího výnosu v porovnání s odrůdami antinematodními. Naopak v silně infekčních podmínkách poskytly odrůdy odolné vůči háďátkům výnos o 12,2 t.ha⁻¹ vyšší.

V pokusech se také v roce 2014 sledoval vliv seřezu na výnos cukrovky. V případě micro-top seřezu v průměru šesti stanovišť stoupl výnos o 6,8 t.ha⁻¹ a cukernatost se snížila o 0,3 %. V přepočtu na 16% cukernatost dosáhlo navýšení výnosu 5,7 t.ha⁻¹.